

Vuoden 2019 väittelijän palkinto oikeustieteen tohtori Anna-Liisa Tanskaselle

Anna-Liisa Tanskanen väitteli oikeustieteen tohtoriksi Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunnassa 18.6.2019 ympäristöoikeuden alaan kuuluvalla tutkimuksella ”Vihertyvä maataloustuki - pinta-alaperusteisten viljelijätukien ympäristöehdot ja niihin liittyvä valvonta- ja seuraamusjärjestelmä”. Väitöskirja arvioitiin arvosanalla kiittäen hyväksytyksi. Palkinnon suuruus on 5 000 euroa.

Anna-Liisa Tanskasen väitöskirja koskee maatalouselinkeinon oikeudellista sääntelyä erityisesti ympäristönäkökohtia painottaen. Tutkimuksessa tarkastellaan maatalousyrittäjille myönnettävien pinta-alaperusteisten viljelijätukien ympäristöehtoja sekä niiden valvonta- ja seuraamusjärjestelmää. Tanskasen väitöskirja asemoituu ympäristöoikeuden, finanssivaltuutuksen, oikeuden ja eurooppaoikeuden yhtymäkohtaan. Tutkimusta voi edelleen kuvata maaseutu-oikeudelliseksi. Näkökulma on paitsi lainopillinen myös osin sääntelyteoreettinen.

Tanskasen tutkimusaihe on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti merkittävä. Aiheen merkitys ulottuu laajasti maatalouselinkeinon ulkopuolelle. Maatalouselinkeinon ja sen oikeudelliseen ohjaukseen kohdistuvaa oikeustieteellistä tutkimusta ei meillä myöskään ole juuri harjoitettu. Tanskasen tutkimus on pioneerityötä.

Yliopistotutkimuksen painopisteet ovat nykyään usein kansainvälisesti merkityksellisessä ja kansainväliselle lukijakunnalle suunnatussa tutkimuksessa. Tanskasen tutkimus osoittaa erinomaisella tavalla, että myös sellaista korkeatasoista tutkimusta voi ja tulee harjoittaa, josta on perusteltua raportoida suomeksi. Vaikka unionin oikeudella on maatalouden tukijärjestelmää koskevassa tutkimuksessa ymmärrettävästi keskeinen asema, Tanskasen oikeudelliset analyysit koskevat nimenomaan Suomessa voimassa olevaa oikeutta sekä sitä, miten hyvin lainsäädännön ja tukiehtojen avulla on onnistuttu ehkäisemään maatalouden ympäristöhaittoja ja edistämään ympäristöhyötyjä. Tutkimuksessa tarkastellaan myös sitä, miten Suomi Euroopan unionin jäsenvaltiona on ympäristönäkökulmasta arvioiden käyttänyt unionin oikeuden sille jättämää liikkumatilaa. Tällaista tutkimusta tuskin tehdään muualla kuin Suomessa.

Tanskasen väitöskirjan tutkimusasetelma on haastava: tukijärjestelmä on monimutkainen ja sääntelyaineisto verkostomaista, monitasoista ja osittain ristiriitaista. Tutkimuksen suurena ansiona voidaan pitää Tanskasen tekemää tukijärjestelmään liittyvän aineiston systematisointia ja tarkkaa teoreettista tarkastelua. Vaikka Tanskasen tutkimus on ensisijaisesti oikeustieteellinen,

osoittaa tutkija myös kykynsä poikkitieteelliseen, yhteiskuntapoliittiseen tarkasteluun valvonta- ja seuraamusjärjestelmän analyysissään. Tutkimuksesta näkyy kirjoittajan vankka käytännön kokemus ja osaaminen tutkimuksen alalla. Tutkimuskysymysten muotoilu, tutkimusasetelman rakentaminen ja monitasoisen aineiston systematisointi tuskin olisi ollut näin hyvää ilman tällaista kokemusta.

Tällä hetkellä Anna-Liisa Tanskanen toimii lakimiehenä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa.